

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Liikkumisen ohjaus liikennejärjestelmätöössä

Eini Hirvenoja

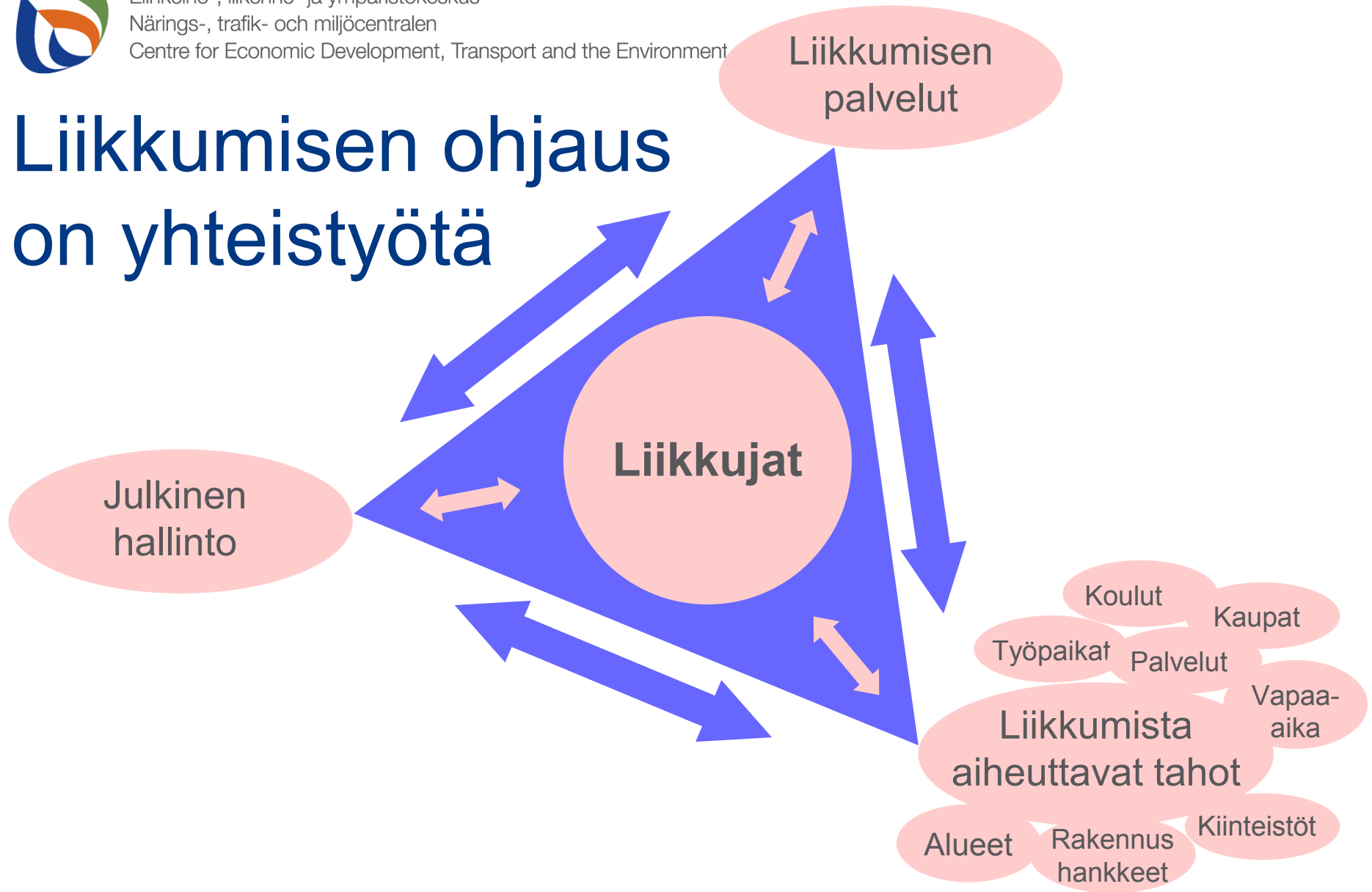

Liikkumisen ohjaus - lyhyesti

- Liikkumisen ohjauksella kannustetaan ympäristöystävällisiin liikkumistottumuksiin muun muassa neuvonnalla, markkinoinnilla, liikkumisen suunnittelulla sekä liikkumisen palvelujen koordinoinnilla ja kehittämisellä

Liikkumisen ohjaus on yhteistyötä

Liikkumisen ohjaus - pidemmästi

- Liikkumisen ohjauksella kannustetaan **ympäristöystävällisiin liikkumistottumuksiin** ja pyritään **vähentämään auton käyttöä** muun muassa neuvonnalla, markkinoinnilla, liikkumisen suunnittelulla sekä liikkumisen palvelujen koordinoinnilla ja kehittämisellä.
- Liikkumisen ohjausta tekevät **yhteistyössä** julkinen hallinto, liikkumistarvetta synnyttävät tahot ja liikkumispalveluiden tarjoajat tavoitteenaan järjestää olosuhteet sellaisiksi, että ihmiset voivat tehdä liikkumiseen liittyviä älykkäitä **valintoja**.

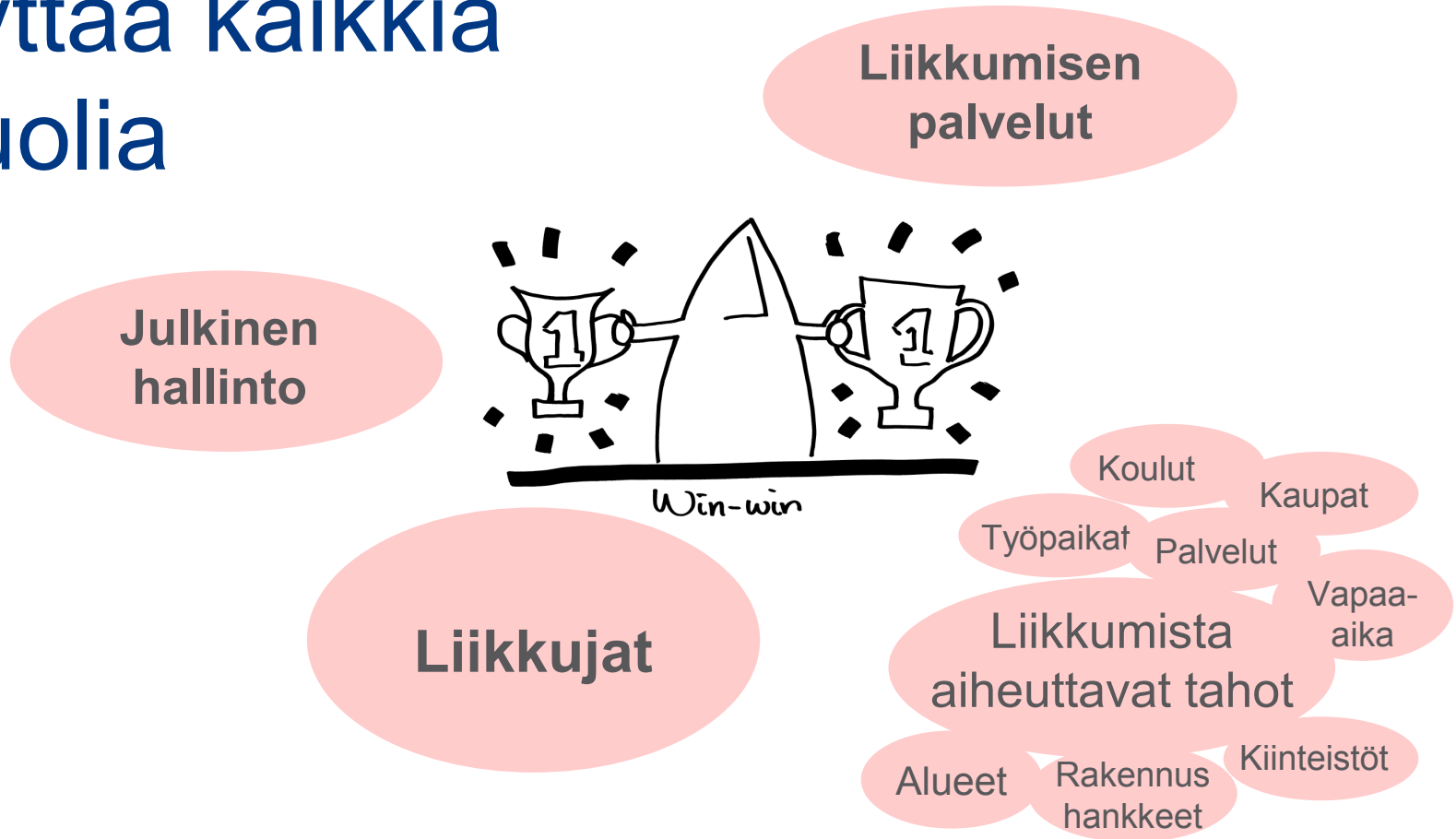
- Tämä edellyttää **neuvontaa ja tiedottamista** kestävästä liikkumismahdollisuuksista sekä niiden **markkinointia** mutta myös palvelujen **koordinointia** ja sen **varmistamista**, että kestävä liikkuminen otetaan huomioon eri prosesseissa ja päätöksissä (esim. kaavoitus, rakentaminen, julkinen palveluverkko).

- Liikkumisen ohjauksella madalletaan kynnystä kävelyyn, pyöräilyyn, joukkoliikenteen käyttöön, ekotehokkaaseen autoiluun sekä etätoimintoihin **ilman suuria väyläinvestointeja**. Liikkumisen ohjauksella voidaan myös **tehostaa** väylähankkeiden tai hinnoittelun vaikuttavuutta.
- Liikkumisen ohjaus on **yksi keino** muiden joukossa liikenteen **kysynnän hallitsemiseksi**.

Liikkumisen ohjaus hyödyttää kaikkia osapuolia

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Uus- investoinnit

**Joukkoliikennehankkeiden varhaisen ajoittamisen
tärkeyden korostaminen uusilla asuinalueilla**

Pienet parantamis- toimenpiteet

**Resurssien varmistaminen kävely- ja
pyöräilyinfrastruktuurini sekä joukkoliikenteen
pieniin sujuvoittamistoimenpiteisiin**

Nykyisen liikennejärjestelmän käytön tehostaminen

**Resurssien varmistaminen jalkakäytävien,
pyöräteiden ja pysäkkien kunnossapitoon**

Vaihtoehtoista tiedottaminen hinnoittelun tukena

**Kävelyn, pyöräilyn, joukkoliikenteen,
ekotehokkaan autoilun ja etätoimintojen
palveluiden koordinointi ja kehitys**

Vaikuttaminen liikenteen kysyntään ja kulkutavan valintaan

**Kestävän liikkumisen informaatio, neuvonta ja
markkinointi kohderyhmittäin**

Liikkumisen suunnittelu työpaikoilla, kouluissa, ...

**Palveluverkon vaikutukset
liikkumismahdollisuuksiin**

**Kestävän liikkumisen edellytysten varmistaminen
kaavoituksessa ja rakennushankkeissa**

Liikkumisen ohjaus

Neliporrasajattelu

**Suuret maankäytön ja väyläverkon
linjaukset taustalla**

Tienpitäjän mahdollisuuksista liikkumisen ohjauksessa

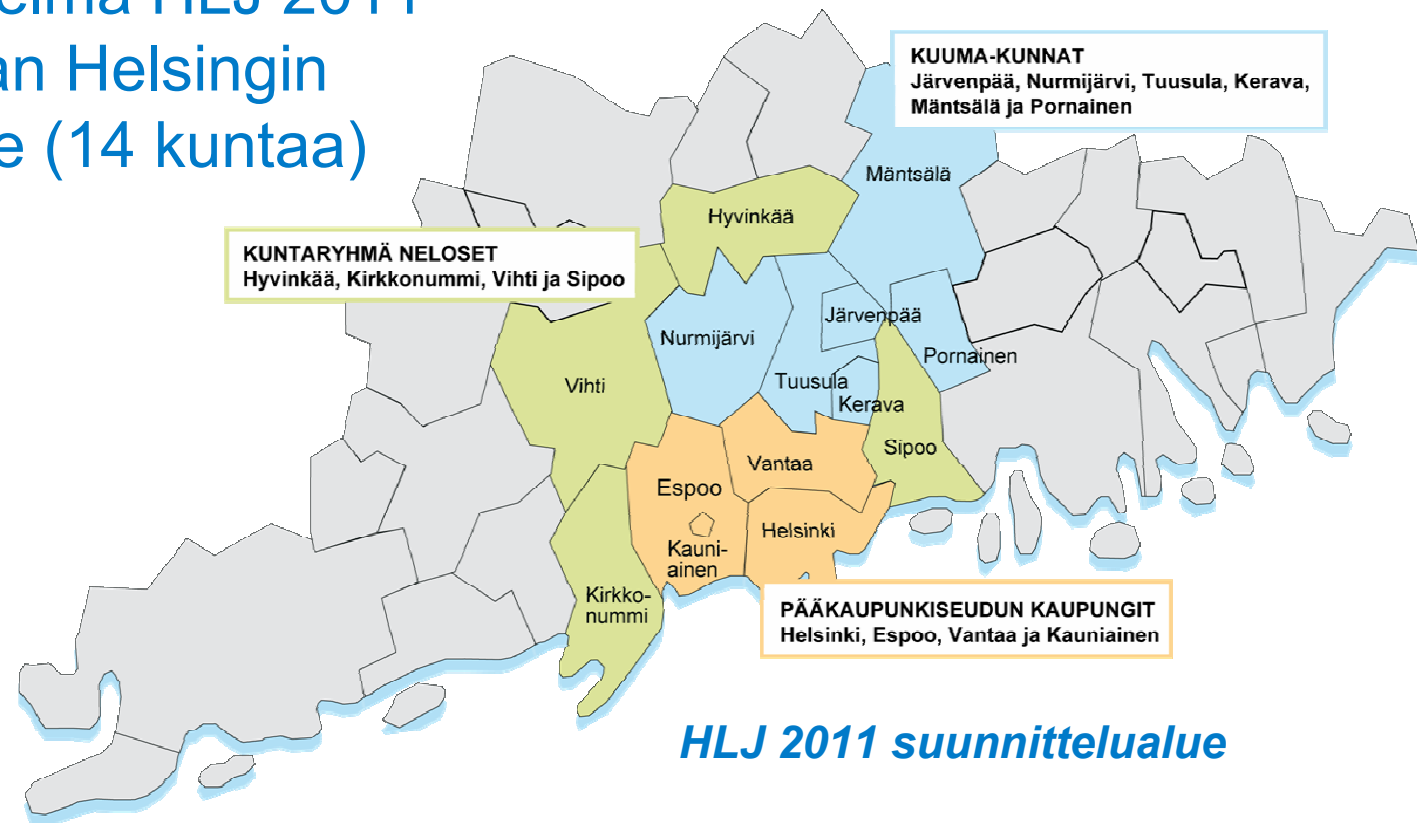
(Tiehallinnon keinoja liikenteen kysynnän hallinnassa, Tieh sis. julk. 53/2008)

- Osallistuminen liikkumisen ohjauksen valtakunnan tason sekä seudullisen tason organisointiin hyödyntäen mm. organisaatiouudistusten luomat mahdollisuudet
- Liikkumisen ohjaussuunnitelman sisällyttäminen liikennejärjestelmäsuunnitelmiin
- Kestävän liikkumisen sisällyttäminen liikenneturvallisuuden alueellisiin KVT (kasvatus, valistus, tiedotus) -suunnitelmiin

HSL HRT Liikennejärjestelmäsuunnitelmat

- Neljä Pääkaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaa (PLJ 1994, PLJ 1998, PLJ 2002 ja PLJ 2007)
- Seuraava liikennejärjestelmäsuunnitelma HLJ 2011 laaditaan Helsingin seudulle (14 kuntaa)

Selvitykset HLJ 2011:n pohjatyönä

Liikenteen hallinta ja liikkumisen ohjaus HLJ 2011:ssa

Osaselvityksen päätulokset

Selvityksen tavoite

- Luodaan HLJ-alueen toimijoiden yhteinen tahtotila ja strategia liikenteen hallinnan ja liikkumisen ohjauksen toteuttamiseksi osana HLJ-suunnitelmaa.
- Esitetään, mitä liikenteen hallinta ja liikkumisen ohjaus tarkoittavat LJS-tasolla, miten ne suhtautuvat toisiinsa ja miten ne tukevat muita kehittämistoimenpiteitä.
- Toimintalinjat
- 1. jakson keinot vuoteen 2020 mennessä
- Pitkän tähtäimen kehitysnäkymät ja keinot (~toimintalinjat)
- Lopputuloksena ”toimenpidepaketit” hankkeistettuna

HSL:n rooli liikkumisen ohjauksessa laajentuvalla pääkaupunkiseudulla

- Liikkumisen ohjaus on kiinteä osa HSL:n toimintaa
- Nimetty ensisijaisesti Joukkoliikennesuunnitteluosaston kehittämissryhmän tehtäväksi, koko organisaatio osallistuu
- Hankkeisiin on budjetoitu 130 000 euroa vuodelle 2010. Lisäksi on budjetoitu 190 000 euroa asiakaslähtöisyyden ja käytettävyyden sekä 177 000 euroa luotettavuuden ja energiatehokkuuden parantamishankkeisiin. Nämä hankkeet tukevat myös liikkumisen ohjauksen tavoitteita.
- Laadittu alustava toimintasuunnitelma ja tavoitteet. Seurantaa tullaan tekemään jo olemassa olevilla menetelmillä, lisäksi kehitetään tarvittaessa uusia.
- Ollaan mukana liikkumisen ohjausta tukevilla projekteissa, edistetään palveluja, kehitetään uusia
- Sitoudutaan pitkäjänteisesti.

"Paras hyöty irti olemassa olevasta"

Liikenteen hallinnan ja liikkumisen ohjauksen asemointi LJS:ssä

1.

Kestävän kehityksen
mukainen yhdyskuntarakenne
ja maankäyttö

2.

Joukkoliikenteen, jalankulun
ja pyöräilyn yhteydet ja
palvelut

3.

Liikkumisen ohjaus,
hinnoittelu ja sääntely

4.

Liikenteen infrastruktuuri

5.

Liikenteen operointi
ja ylläpito

Liikkumisen
ohjaus

*Muodostetaan yksi
yhteinen strategia*

Liikenteen
hallinta

HSL
HRT

Strategiset kehittämistasot

1. **Kestävän kehityksen mukainen yhdyskuntarakenne ja maankäyttö sekä siihen perustuva tavoiteverkko**
2. **Joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn yhteydet ja palvelut**
3. **Liikkumisen ohjaus, hinnoittelu ja sääntely**
4. **Liikenteen infrastruktuuri**
5. **Liikenteen operointi ja ylläpito**

Liikenteen hallinnan ja älyliikenteen keinot

- Asukkaiden ja toimintojen sijoittumisen ohjaus informaatiopalvelujen avulla
- Matkan ja matkaketjujen suunnittelun ja seurannan helpottaminen
- Maksujärjestelmien kehittäminen ja kokeilut
- Tieto- ja viestintätekniiikan infrastruktuurin rakentaminen liikennejärjestelmän keskeisiin osiin
- Varautuminen suunnitelmin ja riittävin resurssein erilaisiin liikennetilanteisiin ja liikenteen ohjaaminen operatiivisin toimenpitein

Liikkumisen ohjauksen keinot

- Kaavoituksen ja rakentamisen käytäntöjen kehittäminen siten, että kestävän liikkumisen edellytykset huomioidaan aikaisempaa paremmin
- Kestävän liikkumisen ja kuljettamisen palvelujen käyttäjälähtöinen suunnittelu
- Kestävien liikkumistottumusten synnyttäminen tiedollisen ohjauksen sekä tarjonnan hinnoittelun ja sääntelyn kautta
- Kestävän liikkumisen infrastruktuurin toteuttaminen
- Kestävän liikkumisen infrastruktuurin kunnossapidon ja laatutason parantaminen

Toimintalinjat, toimenpiteet ja hankkeet

- Seuraavilla kalvoilla on lueteltu kunkin kehittämistason toimintalinjat, kriittiset asiat sekä kärkihankkeet.
- Kriittiset asiat ja hankkeet on johdettu tarkemmasta toimenpidelistasta (excel-taulukko).
- Liikenteen hallinnan ja liikkumisen ohjauksen toimenpiteet liittyvät tyypillisesti muihin keinoihin ja olisi syytä integroida osaksi jatkuvaa toimintaa (kyse ei ole vain erillisistä hankkeista).
- Siksi tarkempaan toimenpidelistaan on hyvä palata HLJ-prosessin myöhemmissä vaiheissa sekä ylipäänsä kaikkia liikennehankkeita suunniteltaessa ja toteutettaessa.

1.

Kestävän kehityksen mukainen yhdyskuntarakenne ja maankäyttö sekä siihen perustuva tavoiteverkko

Aukkaiden ja toimintojen sijoittumisen ohjaus informaatiopalvelujen avulla

Kaavoituksen ja rakentamisen käytäntöjen kehittäminen siten, että kestävän liikkumisen edellytykset huomioidaan aikaisempaa paremmin.

Toimintalinjat	Kriittiset asiat	Hankeistus HLJ-suunnitelmaa varten
Otetaan kävely-, pyöräily-, joukkoliikenne- ja autokaupunkivyöhykejako yleiskaavoituksen lähtökohdaksi	Asetetaan tavoitteet kestävän liikkumisen kulkutapaosuuksille ja muille indikaattoreille vyöhykkeittäin.	Pilottiasayleiskaava valitulla alueella
Vakiinnutetaan auton käyttämättömyys suunnitteluperiaatteena erityisesti kävely-, pyöräily- ja joukkoliikennevyöhykkeiden asemakaavoituksessa	Määritetään yleiskaavassa kävely-, pyöräily-, joukkoliikenne- ja autokaupunkivyöhykkeet.	<p><i>Otteita tarkemmasta toimenpidelistä</i></p>
Ohjataan ja neuvotaan rakennuttajia huomioimaan kävely, pyöräily, joukkoliikenne ja ekotehokas autoilu rakennushankkeissa	Muutetaan valittuja, nykyisiä autokaupunkeja joukkoliikennekaupungeiksi palvelutasoa kehittämällä	
	Asetetaan yleiskaavassa tavoitteet kulkutapaosuuksille ja muille kestävän liikkumisen indikaattoreille (mm. palveluverkon tiheys) eri vyöhykkeillä.	
Kehitetään menetelmiä ja organisointitapoja kestävän liikkumisen edistämiseen rakennetun ympäristön suunnittelussa ja toimintojen sijoittumisessa.	Yleiskaavoituksen yhteydessä määritellään seudullinen pysäköintipolitiikka siten, että autopaikkavaatimukset riippuvat vyöhykkeestä ja kestävän liikkumisen mahdollisuuksista.	
Otetaan huomioon kestävän liikkumisen mahdollisuudet julkisen palveluverkon suunnittelussa ja muuttamisessa	Yleiskaavoituksen yhteydessä suunnitellaan tai päivitetään seudullinen pyörätieverkko ja määritellään pääyhteydet ja talvella kunnossapidettävät yhteydet.	
	mahdollisuuksiin.	

1.

Kestävän kehityksen mukainen yhdyskuntarakenne ja maankäyttö sekä siihen perustuva tavoiteverkko

Aukkaiden ja toimintojen sijoittumisen ohjaus informaatiopalvelujen avulla

Kaavoituksen ja rakentamisen käytäntöjen kehittäminen siten, että kestävän liikkumisen edellytykset huomioidaan aikaisempaa paremmin.

Toimintalinjat	Kriittiset asiat	Hankeistus HLJ-suunnitelmaa varten
Otetaan kävely-, pyöräily-, joukkoliikenne- ja autokaupunkivyöhykejako yleiskaavoituksen lähtökohdaksi	Asetetaan tavoitteet kestävän liikkumisen kulkutapaosuuksille ja muille indikaattoreille vyöhykkeittäin.	Pilottiosayleiskaava valitulla alueella
Vakiinnutetaan auton käyttämättömyys suunnitteluperiaatteena erityisesti kävely-, pyöräily- ja joukkoliikennevyöhykkeiden asemakaavoituksessa	Käyttäjien tarpeet erilaisilla matkaketjuilla on selvitettävä. Erityisesti pyöräilyn ja ekotehokkaan autonkäytön edellytykset ja mahdollisuudet tulee ottaa entistä paremmin huomioon.	Pilottiasemakaava jollain valitulla (osayleiskaavan) alueella

Selvitetään asekaavoituksen yhteydessä käyttäjien tarpeet erilaisilla matkaketjuilla.

Varataan asemakaavassa riittävä määrä laadukkaita polkupyörien pysäköintipaikkoja eri toiminnoille ja ohjeistetaan niiden toteutus rakentamistapaohjeissa.

Varmistetaan asemakaavassa ja rakentamistapaohjeissa hyvät kävely- ja pyöräily-yhteydet työpaikka- ja palvelukiinteistöihin.

Varataan asemakaavassa tilat kaupunkipyöräpisteille sekä yleisille pyöräpysäköintipaikoille (ml. huoltopisteet) sekä ohjeistetaan telineiden toteutus.

Sijoitetaan ja mitoitetaan autojen ja polkupyörien liityntäpysäköintipaikat tarkoituksenmukaisesti asemakaavoituksessa.

Varaudutaan asemakaavassa autojen vaihtoehtoisten energianlähteiden (mm. sähkö, biopolttoaineet) jakeluun.

Huomioidaan autojen yhteiskäytön mahdollisuudet ja tarpeet uudis- ja täydennysrakennushankkeissa.

Toteutetaan vähäautoisia kortteleita soveltuvilla alueilla.

Kartoitetaan ja luodaan asemakaavoituksessa etätoimintojen edellytykset (mm. etätyö, ostosten kotiinkuljetuspalvelut).

1.

Kestävän kehityksen mukainen yhdyskuntarakenne ja maankäyttö sekä siihen perustuva tavoiteverkko

Asukkaiden ja toimintojen sijoittumisen ohjaus informaatiopalvelujen avulla

Kaavoituksen ja rakentamisen käytäntöjen kehittäminen siten, että kestävän liikkumisen edellytykset huomioidaan aikaisempaa paremmin.

Toimintalinjat	Kriittiset asiat	Hankeistus HLJ-suunnitelmaa varten
Otetaan kävely-, pyöräily-, joukkoliikenne- ja autokaupunkivyöhykejako yleiskaavoituksen lähtökohdaksi	Asetetaan tavoitteet kestävän liikkumisen kulkutapaosuuksille ja muille indikaattoreille vyöhykkeittäin.	Pilottiosayleiskaava valitulla alueella
Vakiinnutetaan auton käyttämättömyys suunnitteluperiaatteena erityisesti kävely-, pyöräily- ja joukkoliikennevyöhykkeiden asemakaavoituksessa	Käyttäjien tarpeet erilaisilla matkaketjuilla on selvitettävä. Erityisesti pyöräilyn ja ekotehokkaan autonkäytön edellytykset ja mahdollisuudet tulee ottaa entistä paremmin huomioon.	Pilottiasemakaava jollain valitulla (osayleiskaavan) alueella
Ohjataan ja neuvotaan rakennuttajia huomioimaan kävely, pyöräily, joukkoliikenne ja ekotehokas autoilu rakennushankkeissa	Varmistetaan, että kaavoituksessa asetetut tavoitteet toteutuvat myös käytännössä. Isoilta rakennushankkeilta edellytetään liikkumissuunnitelman tekemistä.	Pilottitoimenpiteitä jollain/joillain aluerakentamisalueilla
Kehitetään menetelmiä ja organisointitapoja kestävän liikkumisen edistämiseen rakennetun ympäristön suunnittelussa ja toimintojen sijoittumisessa.	Neuvotaan ja kannustetaan rakennuttajia edistämään kestävää liikkumista omissa kohteissaan (esim. infopaketit, palkitseminen, pyöräsäilytyksen laatu).	
Otetaan huomioon kestävän liikkumisen mahdollisuudet julkisen palveluverkon suunnittelussa ja muuttamisessa	Edellytetään tontinluovutusehdoissa ja/tai rakentamistapaohjeissa kestävän liikkumisen edistämistoimenpiteitä.	
	Edellytetään isokokoisilta rakennushankkeilta liikkumissuunnitelman tekemistä.	

1.

Kestävän kehityksen mukainen yhdyskuntarakenne ja maankäyttö sekä siihen perustuva tavoiteverkko

Asukkaiden ja toimintojen sijoittumisen ohjaus informaatiopalvelujen avulla

Kaavoituksen ja rakentamisen käytäntöjen kehittäminen siten, että kestävän liikkumisen edellytykset huomioidaan aikaisempaa paremmin.

Toimintalinjat	Kriittiset asiat	Hankeistus HLJ-suunnitelmaa varten
Luodaan yleiset ohjeet kestävän liikkumisen suunnitteluun eri vyöhykkeillä kattaen koko kaavoitus- ja rakentamisprosessin (ml. uudet kaavamerkinnot).		
Valvotaan ja seurataan kestävän liikkumisen ja esteettömyyden tavoitteiden toteutumista kaavoituksen ja rakentamisen kaikissa vaiheissa.		
Liikennesuunnittelijat osallistuvat kaavoitukseen aikaisempaa tiiviimmin ja varhemmin ja ottavat kantaa toimintojen sijoitteluun.		
Selvitetään yhtäältä, miten joukkoliikennelipun ja autojen yhteiskäyttöpalvelun voisi sisällyttää asuntojen hintoihin ja toisaalta, miten autojen pysäköinnin voisi irrottaa asuntojen hinnoista.		
Kehitetään keskitettyjä pysäköintiratkaisuja sekä alueellisia palveluyhtiöitä vastaamaan kestävän liikkumisen palveluista ja viestinnästä.		
Tarjotaan yhteistyökumppaneiden kanssa tietoa liikkumisen palvelutasosta ja saavutettavuudesta asunnonhakijoille.		
Hyödynnetään tieto- ja viestintätekniikkaa toimintojen sijoittelussa siten, että liikkumistarve ja autonkäyttö ovat mahdollisimman vähäisiä.		

Kehitetään menetelmiä ja organisointitapoja kestävän liikkumisen edistämiseen rakennetun ympäristön suunnittelussa ja toimintojen sijoittumisessa.	Luodaan kestävän liikkumisen suunnitteluohjeistus ja valvotaan tavoitteiden toteutumista kaavoitus- ja rakentamisprosessin eri vaiheissa. Keskitettyjen pysäköintiratkaisujen ja alueellisten palveluyhtiöiden kehittäminen.	Pilottihanke keskitetystä pysäköintiratkaisusta ja alueellisesta palveluyhtiöstä kestävän liikkumisen palvelujen tarjoajana jonkin aluehankkeen yhteydessä Pilotti joukkoliikennelipun ja yhteiskäyttöauton kuukausimaksun sisällyttämisestä asunnon hintaan Toteutetaan tietojärjestelmä ja rajapinnat, joilla kaupallisille asunnonhakuportaaleille voidaan tarjota liikkumiseen liittyviä tietoja
Otetaan huomioon kestävän liikkumisen mahdollisuudet julkisen palveluverkon suunnittelussa ja muuttamisessa	Arvioidaan palvelujen sijaintipäätösten vaikutukset kestävän liikkumisen mahdollisuuksiin.	Selvitetään joidenkin koulujen, päiväkotien, terveysasemien lakkautuksen liikenteelliset vaikutukset

1.

Kestävän kehityksen mukainen yhdyskuntarakenne ja maankäyttö sekä siihen perustuva tavoiteverkko

Asukkaiden ja toimintojen sijoittumisen ohjaus informaatiopalvelujen avulla

Kaavoituksen ja rakentamisen käytäntöjen kehittäminen siten, että kestävän liikkumisen edellytykset huomioidaan aikaisempaa paremmin.

Toimintalinjat	Kriittiset asiat	Hankeistus HLJ-suunnitelmaa varten
Otetaan kävely-, pyöräily-, joukkoliikenne- ja autokaupunkivyöhykejako yleiskaavoituksen lähtökohdaksi	Asetetaan tavoitteet kestävän liikkumisen kulkutapaosuuksille ja muille indikaattoreille vyöhykkeittäin.	Pilottiosayleiskaava valitulla alueella
Vakiinnutetaan auton käyttämättömyys suunnitteluperiaatteena erityisesti kävely-, pyöräily- ja joukkoliikennevyöhykkeiden asemakaavoituksessa	Käyttäjien tarpeet erilaisilla matkaketjuilla on selvitettävä. Erityisesti pyöräilyn ja ekotehokkaan autonkäytön edellytykset ja mahdollisuudet tulee ottaa entistä paremmin huomioon.	Pilottiasemakaava jollain valitulla (osayleiskaavan) alueella
Ohjataan ja neuvotaan rakennuttajia huomioimaan kävely, pyöräily, joukkoliikenne ja ekotehokas autoilu rakennushankkeissa	Varmistetaan, että kaavoituksessa asetetut tavoitteet toteutuvat myös käytännössä. Isoilta rakennushankkeilta edellytetään liikkumissuunnitelman tekemistä.	Pilottitoimenpiteitä jollain/joillain aluerakentamisalueilla
Kehitetään menetelmiä ja organisointitapoja kestävän liikkumisen edistämiseen rakennetun ympäristön suunnittelussa ja toimintojen sijoittumisessa.	Luodaan kestävän liikkumisen suunnitteluohjeistus ja valvotaan tavoitteiden toteutumista kaavoitus- ja rakentamisprosessin eri vaiheissa.	Pilottihanke keskitetystä pysäköintiratkaisusta ja alueellisesta palveluyhtiöstä kestävän liikkumisen palvelujen tarjoajana jonkin aluehankkeen yhteydessä Pilotti joukkoliikennelipun ja yhteiskäyttöauton kuukausimaksun sisällyttämisestä asunnon hintaan
Otetaan huomioon kestävän liikkumisen mahdollisuudet julkisen palveluverkon suunnittelussa ja muuttamisessa	Arvioidaan palvelujen sijaintipäätösten vaikutukset kestävän liikkumisen mahdollisuuksiin.	Selvitetään joidenkin koulujen, päiväkotien, terveysasemien lakkautuksen liikenteelliset vaikutukset

Julkisen palveluverkon suunnittelussa ja muutoksissa arvioidaan vaikutukset kestävän liikkumisen mahdollisuuksiin (esim. päiväkotien ja koulujen lakkauttamiset).

2.

Joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn yhteydet ja palvelut

Matkan ja matkaketjujen suunnittelun ja seurannan helpottaminen

Kestävän liikkumisen ja kuljettamisen palvelujen käyttäjälähtöinen suunnittelu

Toimintalinjat	Kriittiset asiat	Hankkeistus HLJ-suunnitelmaa varten
Kehitetään joukkoliikenteen ajantasaista informaatiota ja sähköisiä tiedotuskanavia		Kehitetään reittioppaan multimodaalia sisältöä ja HSL:n ajantasaista tietoa hyödyntäviä infopalveluja ja lisätään informaationäyttöjä.
Kehitetään liikkumisen palvelupaketteja ja sujuvoitetaan matkaketjuja älykkäillä palveluilla		Luodaan liikkumisen palvelupaketti ja kanta-asiakkuus, joka sisältää joukkoliikennettä, autojen yhteiskäyttöä, pyöräilyä, taksipalveluja ja auton vuokrausta.
Joukkoliikenteen, pyöräilyn ja jalankulun palvelut suunnitellaan käyttäjälähtöisesti	Joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen	Kehitetään matkan aikana opastava henkilökohtainen mobiili-infopalvelu.
Suunnitellaan kestävästä liikkumisesta helpottavia uusia palveluja ja toimintamalleja		Kehitetään liityntäpysäköinnin ajantasaista opastusta.
Kehitetään palveluja pyöräilijöille		Kehitetään kulkutavan vaihtoa helpottavia älykkäitä palveluja.
		Kehitetään mobiilimaksamista ja yhteiskäyttölippuja.
		Kehitetään joukkoliikenteen ja auton yhteiskäytön yhdistäviä tuotteita ja asiakkuuksia ja lisätään autojen yhteiskäyttöinformaatiota joukkoliikenneinformaation joukkoon (mm. kartat).
		Kehitetään eri kulkutapoja yhdistäviä palvelupaketteja (joukkoliikenne, autojen yhteiskäyttö, kaupunkipyörät, pyörä junaan, taksi, jne.)
		Kehitetään kannustavia yrityspalveluja joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen käyttöön.
		Kehitetään tapahtumiin liitettäviä joukkoliikennepalveluja ja -lippuja.

Otteita tarkemmasta toimenpidelistasta

2.

Joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn yhteydet ja palvelut

Matkan ja matkaketjujen suunnittelun ja seurannan helpottaminen

Kestävän liikkumisen ja kuljettamisen palvelujen käyttäjälähtöinen suunnittelu

Toimintalinjat	Kriittiset asiat	Hankkeistus HLJ-suunnitelmaa varten
Kehitetään joukkoliikenteen ajantasaista informaatiota ja sähköisiä tiedotuskanavia		Kehitetään reittioppaan multimodaalia sisältöä ja HSL:n ajantasaista tietoa hyödyntäviä infopalveluja ja lisätään informaationäyttöjä.
Kehitetään liikkumisen palvelupaketteja ja sujuvoitetaan matkaketjuja älykkäillä palveluilla		Luodaan liikkumisen palvelupaketti ja kanta-asiakkuus, joka sisältää joukkoliikennettä, autojen yhteiskäyttöä, pyöräilyä, taksipalveluja ja auton vuokrausta.
Joukkoliikenteen, pyöräilyn ja jalankulun palvelut suunnitellaan käyttäjälähtöisesti	Joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen käytön oltava lähtökohtaisesti luotettavaa ja helppoa. Tarjoamalla informaatiota ja palveluja tuetaan ja motivoidaan kestävien	Määritellään tyyppimatkaketjut ja -liikkujat käyttäjälähtöisen suunnittelun työkaluksi
Suunnitellaan kestävästä liikkumisesta helpottavia uusia palveluja ja toimintamalleja		Laaditaan ja toteutetaan autojen yhteiskäytön
Kehitetään palveluja pyöräilijöille		Määritellään tyyppimatkaketjut ja -liikkujat, joiden avulla käydään läpi, mitä palvelujen ja yhteyksien suunnittelussa pitää huomioida.
		Rekrytoidaan säännöllisesti testimatkustajia ja/tai luodaan systemaattinen käyttäjäkokemuksen keräysjärjestelmä.
		Joukkoliikenteen terminaalien ja vaihtopysäkkien opastusta parannetaan (mm. opasteet paikallis- ja kaukoliikenteeseen, autojen yhteiskäyttöön, kaupunkipyöriin).
		Lisätään bussikuljettajien asiakaspalvelu- ja ajotapakoulutusta.

2.

Joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn yhteydet ja palvelut

Matkan ja matkaketjujen suunnittelun ja seurannan helpottaminen

Kestävän liikkumisen ja kuljettamisen palvelujen käyttäjälähtöinen suunnittelu

Toimintalinjat	Kriittiset asiat	Hankkeistus HLJ-suunnitelmaa varten
Kehitetään joukkoliikenteen ajantasaista informaatiota ja sähköisiä tiedotuskanavia		Kehitetään reittioppaan multimodaalia sisältöä ja HSL:n ajantasaista tietoa hyödyntäviä infopalveluja ja lisätään informaationäyttöjä.
Kehitetään liikkumisen palvelupaketteja ja sujuvoitetaan matkaketjuja älykkäillä palveluilla		Luodaan liikkumisen palvelupaketti ja kanta-asiakkuus, joka sisältää joukkoliikennettä, autojen yhteiskäyttöä, pyöräilyä, taksipalveluja ja auton vuokrausta.
Joukkoliikenteen, pyöräilyn ja jalankulun palvelut suunnitellaan käyttäjälähtöisesti	Joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen käytön oltava lähtökohtaisesti luotettavaa ja helppoa. Tarjoamalla informaatiota ja palveluja tuetaan ja motivoidaan kestävien liikkumismuotojen käyttöön.	Määritellään tyyppimatketjut ja -liikkujat käyttäjälähtöisen suunnittelun työkaluksi
Suunnitellaan kestäväää liikkumista helpottavia uusia palveluja ja toimintamalleja		Laaditaan ja toteutetaan autojen yhteiskäytön edistämisen toimintasuunnitelma
Kehitetään		Laaditaan ja toteutetaan autojen yhteiskäytön edistämisen toimintasuunnitelma.
		Selvitetään mahdollisuutta korvata osa henkilöautolla tehtävistä matkoista palveluilla (esim. ostosten kuljetuspalvelu).
		Kehitetään ja pilotoidaan kutsuohjattuja joukkoliikennepalveluja soveltuvilla alueilla.
		Kokeillaan autottomia vyöhykkeitä koulujen ympärillä.
		Selvitetään vapaa-ajan kohteiden asettamia erityistarpeita joukkoliikennepalveluille (esim. välineiden kuljetus).

2.

Joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn yhteydet ja palvelut

Matkan ja matkaketjujen suunnittelun ja seurannan helpottaminen

Kestävän liikkumisen ja kuljettamisen palvelujen käyttäjälähtöinen suunnittelu

Toimintalinjat	Kriittiset asiat	Hankeistus HLJ-suunnitelmaa varten
Kehitetään joukkoliikenteen ajantasaista informaatiota ja sähköisiä tiedotuskanavia		Kehitetään reittioppaan multimodaalia sisältöä ja HSL:n ajantasaista tietoa hyödyntäviä infopalveluja ja lisätään informaationäyttöjä.
Kehitetään liikkumisen palvelupaketteja ja sujuvoitetaan matkaketjuja älykkäillä palveluilla	Kehitetään kävely- ja pyöräilyreittien viitotusta ja liikenteen ohjausta.	
Joukkoliikenteen, pyöräilyn ja jalankulun palvelut suunnitellaan käyttäjälähtöisesti	Kehitetään kevyen liikenteen navigointipalveluita.	
Suunnitellaan kestävästä liikkumisesta helpottavia uusia palveluja ja toimintamalleja	Laajennetaan ja kehitetään kaupunkipyöräpalvelua.	
Kehitetään palveluja pyöräilijöille	Kehitetään yhteistyökumppaneiden kanssa pyöräilijöille pysäköinti-, välineiden vuokraus- ja huoltopalveluja (mm. pyöräkeskus).	
	motivoidaan kestävien liikkumismuotojen käyttöön.	Laaditaan ja toteutetaan seudullinen toimintasuunnitelma
		Laaditaan ja toteutetaan seudullinen suunnitelma, jolla parannetaan kävelijöiden ja pyöräilijöiden opastusta maastossa sekä informaatiopalveluissa. // Toteutetaan kaupunkipyöräpalvelu // Toteutetaan pyöräkeskukset esimerkiksi Helsingin keskustaan ja Marja-Vantaalle

3.

Liikkumisen ohjaus, hinnoittelu ja sääntely

Maksujärjestelmien kehittäminen ja kokeilut

Kestävien liikkumistottumusten synnyttäminen tiedollisen ohjauksen sekä tarjonnan hinnoittelun ja sääntelyn kautta.

Toimintalinjat	Kriittiset asiat	Hankeistus HLJ-suunnitelmaa varten
Vaikutetaan kulkutavan valintaan pysäköintipaikkatarjonnalla ja – hinnoittelulla		Sovitaan seudullisesta pysäköintipolitiikasta kuntien ja valtion toimijoiden kesken.
Parannetaan joukkoliikenteen hintakilpailukykyä suhteessa autoliikenteeseen		Sovitaan pitkäjänteinen seudullinen
Vakinaistetaan kestävä liikunnan neuvonta ja markkinointi osaksi HSL:n toimintaa ja seudun liikennepolitiikkaa	Määritellään maksullisen pysäköinnin laajuus ja hinta seudulla ja rajoitetaan ilmaista pysäköintiä	
	Porrastetaan asuinalueiden pysäköintipaikkannormit joukkoliikenteen palvelutason mukaan.	
	Sännellään toimitilojen pysäköintipaikkojen määrää koko seudulla yhtenäisin periaattein.	
	Tarjotaan autopaikat erillään asunnoista ja toimitiloista.	
		HLJ-suunnitelman osapuolet sitoutuvat toteuttamaan omissa organisaatioissaan liikkumissuunnitelmat.

Otteita tarkemmasta toimennidelistasta

3.

Liikkumisen ohjaus, hinnoittelu ja sääntely

Maksujärjestelmien kehittäminen ja kokeilut

Kestävien liikkumistottumusten synnyttäminen tiedollisen ohjauksen sekä tarjonnan hinnoittelun ja sääntelyn kautta.

Toimintalinjat	Kriittiset asiat	Hankkeistus HLJ-suunnitelmaa varten
Vaikutetaan kulkutavan valintaan pysäköintipaikkatarjonnalla ja – hinnoittelulla	Esteenä henkilöauton käytölle suotuisa hinnoittelu ja sääntely sekä epäedulliseen suuntaan johtavat kannustimet, kuten pysäköintipaikat työpaikan vieressä.	Sovitaan seudullisesta pysäköintipolitiikasta kuntien ja valtion toimijoiden kesken.
Parannetaan joukkoliikenteen hintakilpailukykyä suhteessa autoliikenteeseen		Sovitaan pitkäjänteinen seudullinen tariffipolitiikka kuntien ja valtion kesken // Toteutetaan ruuhkamaksupilotti
Vakinaistetaan kestävän liikkumisen neuvonta ja markkinointi osaksi HSL:n toimintaa ja seudun liikennepolitiikkaa		Laaditaan toimintasuunnitelma, jolla työnantajat, koulut ja muut liikkumista aiheuttavat tahot sitoutetaan edistämään kestävästä liikkumisesta. Esim. edistetään liikkumissuunnitelmien käyttöönottoa.
Aktivoidaan työnantajia, kouluja sekä muita liikkumista aiheuttavia tahoja edistämään kestävästä liikkumisesta (mm. tekemällä liikkumissuunnitelmia).		HLJ-suunnitelman osapuolet sitoutuvat toteuttamaan omissa organisaatioissaan liikkumissuunnitelmat.
Tarjotaan ilmaista joukkoliikennettä ja autojen yhteiskäyttöä joksikin määräajaksi autosta luopumista vastaan.		
Panostetaan aikaisempaa enemmän palveluiden markkinointiin ja kampanjointiin (kaikki kestävät kulkutavat).		
Kokeillaan henkilökohtaista kestävän liikkumisen markkinointia/neuvontaa (esim. kotitalouskäynnit tai personal training).		
Tarjotaan tietoa ja neuvontaa kestävän liikkumisen kaikista osa-alueista (kävely, pyöräily, joukkoliikenne, ekotehokas autoilu, matkojen välttäminen) ja kaikille kohderyhmille.		

4.

Liikenteen infrastruktuuri

Tieto- ja viestintäteknii-
kan infrastruktuurin rakentaminen
liikennejärjestelmän keskeisiin
osiin

Kestävän liikkumisen
infrastruktuurin toteuttaminen

Toimintalinjat	Kriittiset asiat	Hankkeistus HLJ-suunnitelmaa varten
Toteutetaan joukkoliikenteen kilpailukykyä parantava ja tieliikenteen operoinnin ja tietopalvelujen vaatima tieto- ja viestintäteknii-kan infrastruktuuri	<p>Kestävän liikkumisen näkökulman tuominen teiden, katujen ja ratojen suunnitteluhankkeisiin koko prosessin ajan</p> <p>Etsitään keinoja joukkoliikennehankkeiden ajoittamiseksi uusille asuinalueille siten, että ne olisivat jo ensimmäisten asukkaiden käytettävissä.</p> <p>Kehitetään joukkoliikenneterminalia ja keskeisiä vaihtopysäkkejä multimodaaleiksi pisteiksi, joissa kohtaavat joukkoliikenne, pyöräily ja autojen yhteiskäyttö</p>	<p><i>Otteita tarkemmasta toimenpide- listasta</i></p>
Osallistutaan älykkäiden ajoneuvojärjestelmien kehittämiseen		
Otetaan kestävän liikkumisen edellytykset huomioon tarpeeksi varhaisessa vaiheessa infrastruktuurihankkeissa		
Helpotetaan kulkumuotojen yhdistämistä solmukohtissa	Vaatii monen toimijan yhteistyötä ja yhteistä tahtotilaa sekä riittävät määrärahat ja toimenpiteiden oikean ajoituksen.	Kehitetään ja pilotoidaan toimintamalli, joka varmistaa että infrastruktuurihankkeiden suunnitteluun osallistuu kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen asiantuntijoita koko hankkeen ajan.
Kehitetään joukkoliikenne-, kävely- ja pyöräilyinfrastruktuuria		Suunnitellaan ja toteutetaan Kehäradan ja Länsimetron toteutuksen yhteydessä muutama pilottiterminaali, joissa eri kulkumuotojen yhdistämiseen on panostettu.
		Suunnitellaan julkinen pyöräpysäköintikonsepti ja toteutetaan se esimerkiksi Helsingin kantakaupungin alueella ja Marja-Vantaalla

4.

Liikenteen infrastruktuuri

Tieto- ja viestintäteknii-
kan infrastruktuurin rakentaminen
liikennejärjestelmän keskeisiin
osiin

Kestävän liikkumisen
infrastruktuurin toteuttaminen

Toimintalinjat	Kriittiset asiat	Hankkeistus HLJ-suunnitelmaa varten
Toteutetaan joukkoliikenteen kilpailukykyä parantava ja tieliikenteen operoinnin ja tietopalvelujen vaatima tieto- ja viestintäteknii-kan infrastruktuuri	Vaatii monen toimijan yhteistyötä ja yhteistä tahtotilaa sekä riittävät määrärahat ja toimenpiteiden oikean ajoituksen.	Panostetaan liikenteen tieto- ja viestintäteknii-kan infrastruktuuriin Helsingin seudulla seuraavan 10 vuoden aikana noudattaen kansallista älyliikenteen strategiaa.
Osallistutaan älykkäiden ajoneuvojärjestelmien kehittämiseen		Toteutetaan laajoja uusien ajoneuvojärjestelmien (esim. alkolukko) pilotteja mm. kuntien ostamassa liikenteessä.
Otetaan kestävän liikkumisen edellytykset huomioon tarpeeksi varhaisessa vaiheessa infrastruktuurihankkeissa		Kehitetään ja pilotoidaan toimintamalli, joka varmistaa että infrastruktuurihankkeiden suunnitteluun osallistuu kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen asiantuntijoita koko hankkeen ajan
Helpotetaan kulkumuotojen yhdistämistä solmukohdissa		Kehitetään pyöriteiden suunnittelua "ajoneuvomaisemmaksi" ja etsitään uusia malleja jalankulun ja pyöräilyn erottamiseksi tai yhdistämiseksi.
		Rakennetaan julkisten pyöräpysäköintipaikkojen verkosto yhtenäisellä ilmeellä (vrt. bussipysäkit)
Kehitetään joukkoliikenne-, kävely- ja pyöräilyinfrastruktuuria		Suunnitellaan julkinen pyöräpysäköintikonsepti ja toteutetaan se esimerkiksi Helsingin kantakaupungin alueella ja Marja-Vantaalla

5.

Liikenteen operointi ja ylläpito

Varautuminen suunnitelmin ja riittävin resurssein erilaisiin liikennetilanteisiin ja liikenteen ohjaaminen operatiivisin toimenpitein.

Kestävän liikkumisen infrastruktuurin kunnossapidon laatutason parantaminen

Toimintalinjat	Kriittiset asiat	Hankkeistus HLJ-suunnitelmaa varten
Varaudutaan liikennejärjestelmätasoiseen häiriönhallintaan	Määritellään Helsingin seudun pääpyöräreitit ja sovitaan yhteisesti niiden kunnossapidolle korkea laatustandardi	
Edistetään liikenteen turvallisuutta sujuvuutta lisäämällä ajotapojen automaattista valvontaa	Hankitaan/edellytetään urakoitsijoilta jalkakäytävien ja pyöräteiden kunnossapitoon soveltuvaa kalustoa	
Kehitetään liikenneinformaatiopa	Ohjataan ja valvotaan voimakkaammin kiinteistöjen vastuulla olevien jalkakäytävien talvikunnossapitoa.	
	Kehitetään tehokkaita prosesseja pysäkkien, jalkakäytävien ja pyöräteiden kunnossapitoon ja ylläpitoon ympäri vuoden.	
	Keven liikenteen yhteyksien varmistaminen tie- ja katutyömailla	
	Parannetaan pyöräteiden talvikunnossapidon laatustandardeista sekä todellisista kunnossapitotoimenpiteistä tiedottamista	
Parannetaan joukkoliikennekaluston, bussipysäkkien, jalkakäytävien ja pyöräteiden kunnossapidon laatua, valaistusta ja turvallisuutta	Nykyistä enemmän rahaa ja lisäksi panostusta pitkien alihankintaketjujen työn laadun hallintaan	Määritellään riittävän korkeat, seudulliset kunnossapidon laatustandardit bussipysäkkien sekä kävely- ja pyöräteiden eri osille ja kehitetään kunnossapidon hankintaa ja laadunvalvontaa.

Otteita tarkemmasta toimenpidelistasta

5.

Liikenteen operointi ja ylläpito

Varautuminen suunnitelmin ja riittävin resurssein erilaisiin liikennetilanteisiin ja liikenteen ohjaaminen operatiivisin toimenpitein.

Kestävän liikkumisen infrastruktuurin kunnossapidon laatutason parantaminen

Toimintalinjat	Kriittiset asiat	Hankkeistus HLJ-suunnitelmaa varten
Varaudutaan liikennejärjestelmätasoiseen häiriönhallintaan	Varmistettava, että prosessit, resurssit ja ihmisten asiantuntemus riittävät hoitamaan vaativatkin tilanteet	Laaditaan ja toteutetaan eri kulkumuotojen liikenteen hallinnan operatiivisten keskusten välinen yhteistyömalli ja varautumissuunnitelmat erilaisiin häiriötilanteisiin
Edistetään liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta lisäämällä ajotapojen automaattista valvontaa	Haltijavastuuseen siirtyminen ja lievien rikkomusten dekriminalisointi avainasia	Lisätään automaattivalvontalaitteistojen määrää ja valvonnan vaatimia henkilöresursseja.
Kehitetään liikenneinformaatiopalveluja	Kaupallisille palveluille luovutettavien reaaliaikaisten tietojen ehtona, että opastaa saa vain väylille, joille siirtyvä liikenne sopii	Kehitetään eri seurantajärjestelmien tiedot kokoava operaattorin tilannekuvajärjestelmä, ja tarjotaan sen tiedot rajapinnasta kaupallisille liikennetietopalvelujen tuottajille.
Parannetaan joukkoliikennekaluston, bussipysäkkien, jalkakäytävien ja pyöräteiden kunnossapidon laatua, valaistusta ja turvallisuutta	Nykyistä enemmän rahaa ja lisäksi panostusta pitkien alihankintaketjujen työn laadun hallintaan	Määritellään riittävän korkeat, seudulliset kunnossapidon laatustandardit bussipysäkkien sekä kävely- ja pyöräteiden eri osille ja kehitetään kunnossapidon hankintaa ja laadunvalvontaa.

Kiteytettynä: Kokonaisprosessin vastuun ottaminen

Kärkitavoite	Liikenteen hallinnan vaikuttavuus	Liikkumisen ohjauksen vaikuttavuus
1. Liikenteen yhteiskuntataloudellinen tehokkuus paranee	Parantaa, koska kapasiteetti voidaan hyödyntää tehokkaammin	Parantaa, kun autoilun ulkoiset haitat pienenevät ja mm. terveyshyödyt kasvavat
2. Joukkoliikenteen taloudellinen tehokkuus paranee	Joukkoliikenteen infopalvelujen h/k on usein korkeampi kuin muiden toimenpiteiden	Parantaa, koska nykyisiin palveluihin saadaan houkutelua lisää käyttäjiä
3. Joukkoliikenteen kilpailukyky paranee suhteessa henkilöautoon	Paranee merkittävästi joukkoliikenteen nopeuttamisen ja saavutettavuuden kautta	Paranee kun joukkoliikenne huomioidaan paremmin suunnitteluprosesseissa, myös imago vaikutuksen kautta
4. Jalankulun ja pyöräilyn edellytykset paranevat	Infopalvelut voivat hieman lisätä jalankulkua ja pyöräilyä.	Vaikuttaa merkittävästi kevyen liikenteen käyttöön. Vaikutusmekanismi suunnitteluprosessien muutoksen kautta.
5. Ruuhkautuminen ei haittaa tavaraliikenteen toimivuutta	Sujuvuus- ja tienvarsi-info -1...-3 % Valoetudet -1...-2 % Älykäs tienkäyttömaksu -10...-20 % Häiriön hallinta -5...-20 % (Kulmala Risto (2009) Yhteenveto älykkään liikenteen sovellusten vaikutuksista ja kannattavuudesta Suomen oloissa)	Autoilun vähentäminen vähentää henkilöautoliikenteestä johtuvia, tavaraliikennettä haittaavia, ruuhkia
6. Liikenteen kasvihuonekaasupäästöt laskevat tavoitteiden mukaisesti	Sujuvuus- ja tienvarsi-info -0,5...-3 % Valoetudet -1...-3 % Älykäs tienkäyttömaksu -10...-20 % Häiriön hallinta -5...-15 % (Kulmala Risto (2009) Yhteenveto älykkään liikenteen sovellusten vaikutuksista ja kannattavuudesta Suomen oloissa)	Vaikutus erittäin merkittävä, arvioiden mukaan -2,5...-11 % (esim. Phil Goodwin, Professor of Transport Policy, University of the West of England)
7. Liikenteen päästöille ja melulle altistuminen ja terveyshaitat vähenevät	Voi lisätä päästöjä ja meluja asuinalueilla, jos liikenneverkon kuormitusta tasapainotetaan ja suoritetta siirtyy katuverkolle.	Autoilun vähentyminen vähentää myös päästöjä. Toisaalta kevyen liikenteen lisääntyminen voi lisätä päästöille altistumista.

Vaikuttavuus kärkitavoitteisiin 2/2

Kärkitavoite	Liikenteen hallinnan vaikuttavuus	Liikkumisen ohjauksen vaikuttavuus
8. Päivittäispalveluiden ja työpaikkojen saavutettavuus ilman henkilöautoa paranee	Voi hieman parantaa, jos infopalvelut ohjaavat ihmiset ja yritykset sijoittautumaan hyvän saavutettavuuden alueille.	Saavutettavuus paranee erityisesti asemakaavoituksen toimenpiteillä. Myös yhteistyö muiden sektoreiden kanssa voi parantaa tilannetta, esim. julkiset palvelut.
9. Liikkumisen hinta ei rajoita perusliikkumistarpeita	-	Vähentää kotitalouksien liikkumiskustannuksia, kun matkoja ohjautuu edullisiin kulkumuotoihin
10. Maankäyttöratkaisuilla tuetaan jalankulun ja pyöräilyn edellytyksiä	-	Kts. 4.
11. Uusi maankäyttö sijoitetaan joukkoliikennekaupunkialueille	-	Kts. 3
12. Vakavat henkilöliikenneonnettomuudet vähenevät	Tienvarsivaroitukset, kuolleet -2...-5 % Automaattivalvonta, kuolleet - 35 % ESC, kuolleet - 17 % Kaistalla pysymisen tuki, kuolleet - 15 % Autojen ylinopeusvaroitukset, kuolleet -9 % Ecall, kuolleet -4...-8 % (Kulmala Risto (2009) Yhteenveto älykkään liikenteen sovellusten vaikutuksista ja kannattavuudesta Suomen oloissa)	Autoilun suoritteiden vähentäminen vähentää jonkin verran onnettomuuksia. Toisaalta pyöräilyn lisääntyminen voi kokonaisuudessaan lisätä onnettomuusmäärää, ellei pyöräilyn olosuhteita paranneta. Toisaalta taas pyöräilijöiden määrän kasvu lisää autoilijoiden tietoisuutta pyöräilijöistä ja vaikuttaa siten turvallisuutta parantavasti.

Kestävän liikkumisen sisällyttäminen liikenneturvallisuuden alueellisiin KVT (kasvatus, valistus, tiedotus) -suunnitelmiin

- Raaseporin liikenneturvallisuussuunnitelma valmistumassa
 - liikenneturvallisuusryhmästä liikenneryhmä
 - keinovalikoimassa kestävä liikkuminen yhdyskuntarakenteesta lähtien
 - jäsentely: tietoisuuden lisääminen, edellytysten luominen sekä ohjaavat ja rajoittavat keinot
 - mm. tarkistuslista yleis- ja asemakaavoissa huomioitavista asioista kestävän ja turvallisen liikkumisen edistämisen näkökulmasta
 - toimenpide-ehdotuksia kestävien asuinpaikan ja yritysten sijaintivalintojen edistämiseksi, kävelyn ja pyöräilyn edistämiseksi, joukkoliikenteen edistämiseksi,...
- Hämeenlinnan kaupunkiseudun liikenneturvallisuussuunnitelman teko käynnistymässä

■ **Hankerahoitusta liikkumisen ohjaukseen**

- 1. hankehaku 28.5.10 / LVM, Liikennevirasto
- Liikkumisen ohjaus -toiminnan liikkeelle saattaminen on osa kansallisen pitkän aikavälin ilmasto- ja energiasstrategian sekä liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan ilmastopoliittisen ohjelman ehdotusten toteuttamista.

■ **Rahoitetaan kahdentyyppisiä hankkeita:**

- hankkeita, joiden tuloksena syntyy suunnitelmia siitä, miten seudullinen liikkumisen ohjaus -toiminta seudulla organisoidaan; tai
- hankkeita, joiden avulla seudulla ryhdytään toteuttamaan liikkumisen ohjaus -toimintaa.

Lopuksi

- **Pyöräily on punainen lanka liikkumisen ohjauksen asioiden etenemisessä!**
 - kansainvälistä näyttöä
 - kun oikeasti edistetään pyöräilyä, parannetaan pyöräilyn olosuhteita ja mahdollisuuksia, niin moni muukin kestävä liikumisen asia etenee kuin vaivihkaa
- "Liikkuminen ja liikuttaminen ei ole niin tärkeää, vaan **saavuttaminen ja tavoittaminen**"